

DRUGI KOLOKVIJUM IZ ELEKTROTEHNIKE

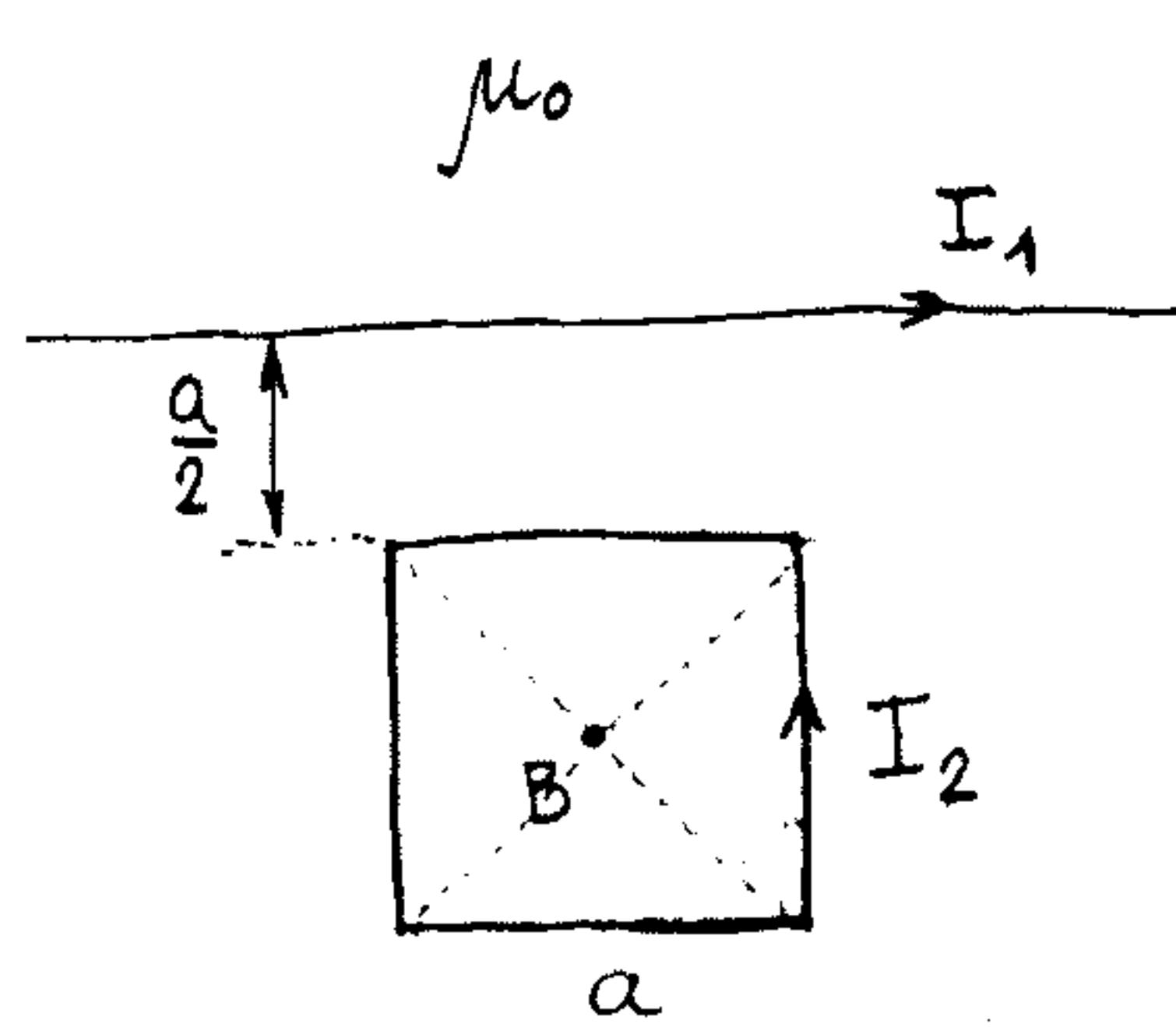
29.12.2014.

GRUPA 4

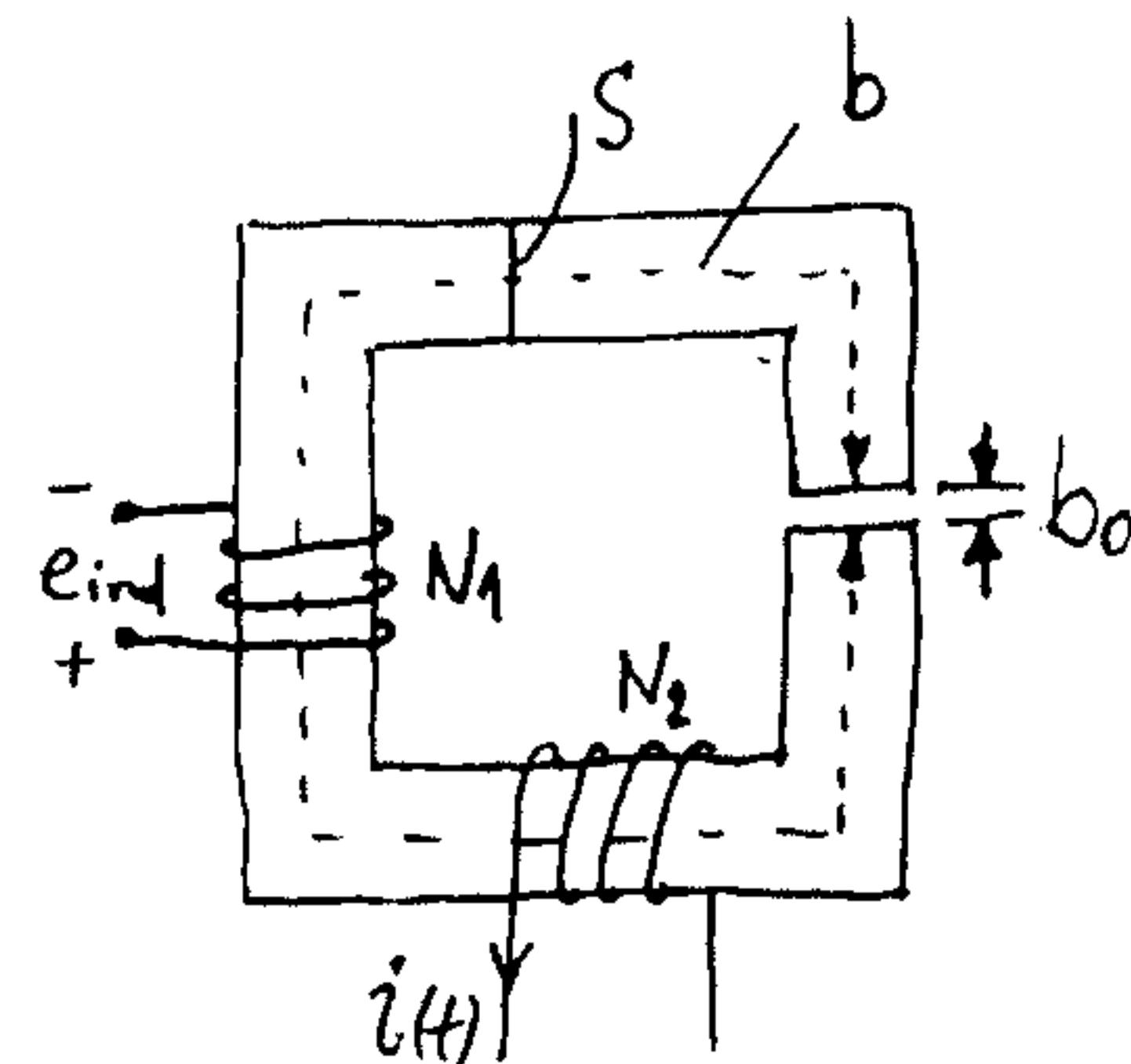
1. U istoj ravni u vazduhu nalaze se kontura kroz koju protiče struja intenziteta I_2 i beskonačno dugačak pravolinijski provodnik sa strujom I_1 (Slika 1). Kontura je oblika kvadrata stranice a . Rastojanje provodnika od bliže stranice konture (koji su, pritom, paralelni) iznosi $a/2$. Odrediti vektor magnetne indukcije u tački B, koja se nalazi u centru konture. (5 poena)

2. U kolu na Slici 2 prikazano je magnetno kolo sa dva namotaja. Namotaj sa N_1 navojaka je otvorenih krajeva, a kroz namotaj sa N_2 navojaka protiče struja intenziteta $i(t) = I_m \cos(\omega t)$. Jezgro je površine poprečnog preseka S i dužine srednje linije b , i sadrži vazdušni procep debljine b_0 . Magnetna permeabilnost jezgra iznosi μ .

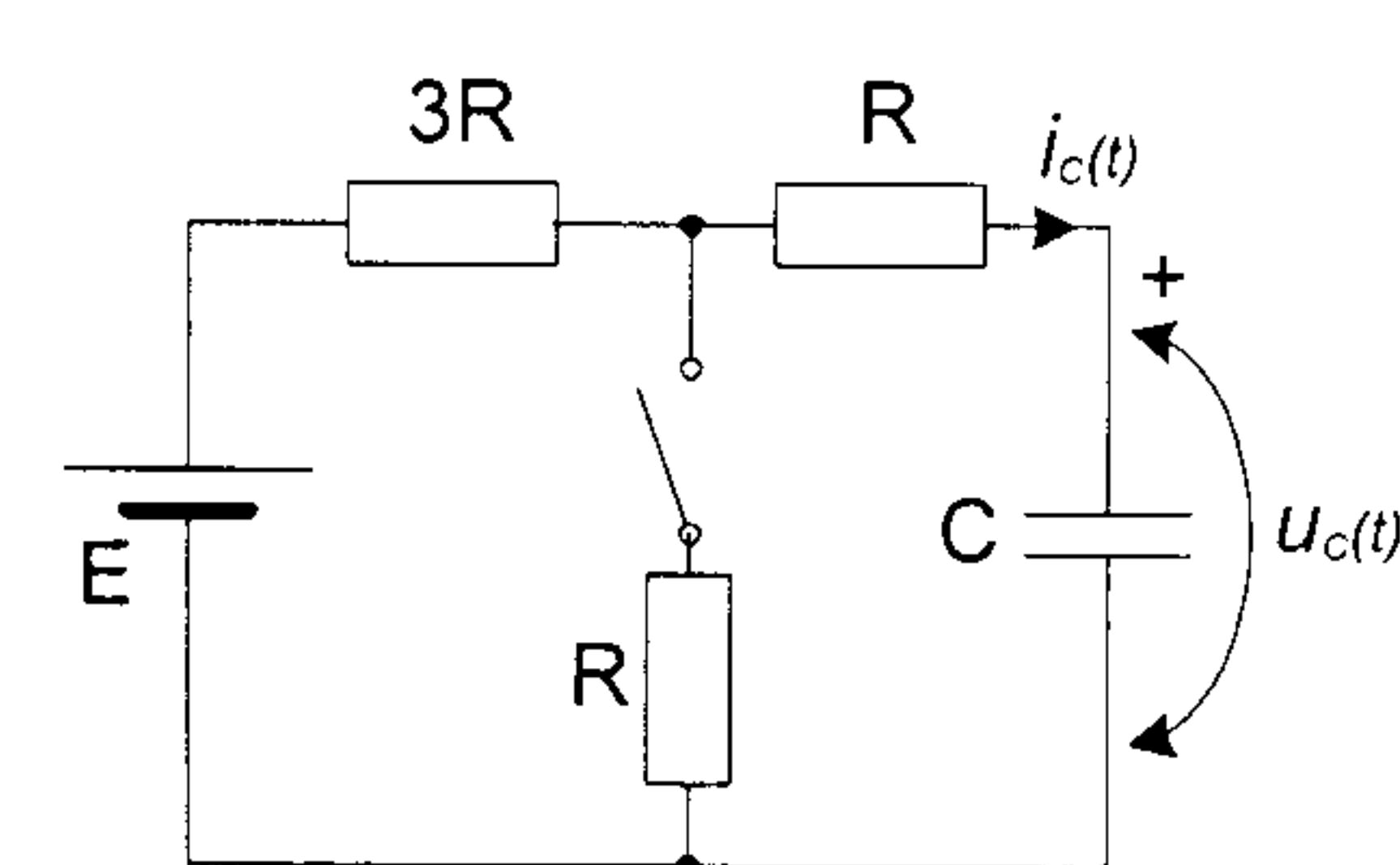
- a) Odrediti izraz za fluks vektora magnetne indukcije u jezgru. (3 poena)
 b) Odrediti izraz za induktivnost namotaja sa N_2 navojaka. (2 poena)
 c) Odrediti izraz za elektromotornu silu indukovana na krajevima namotaja sa N_1 navojaka. (3 poena)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

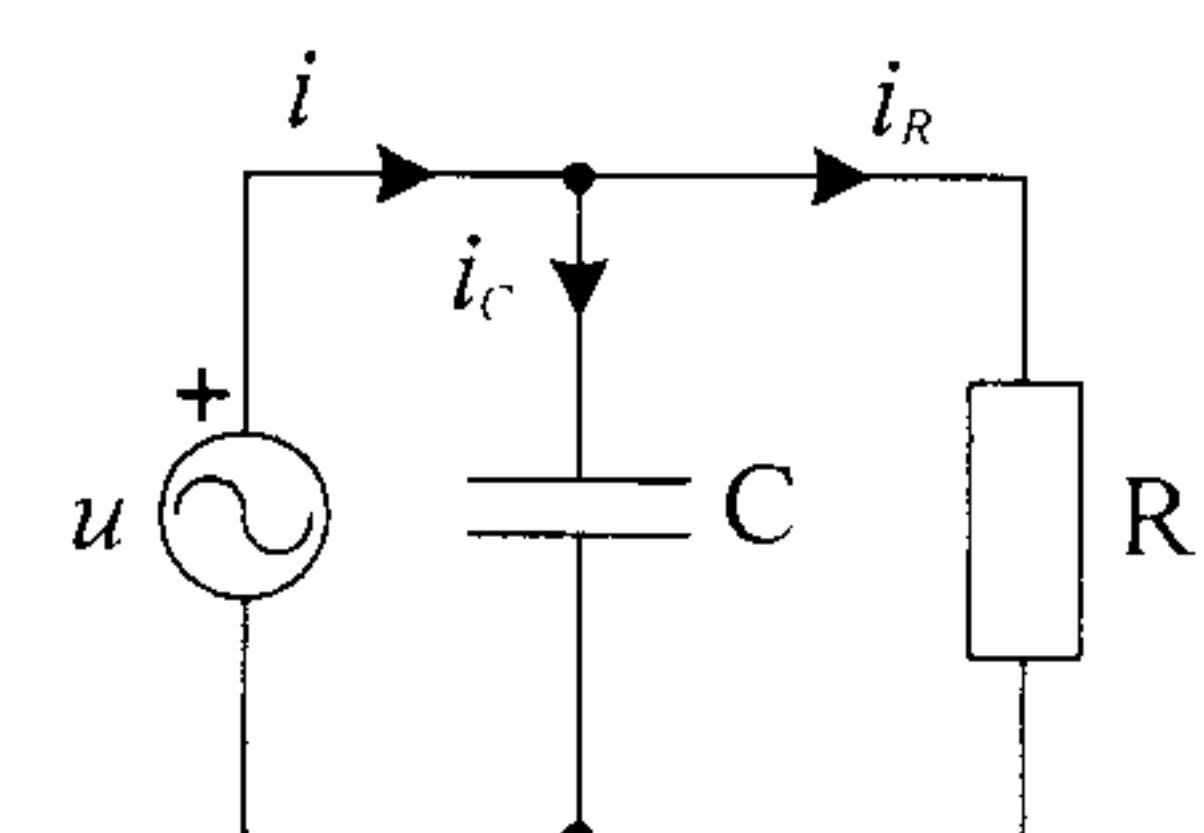
3. U kolu na Slici 3 poznato je E , R , i C . Prekidač je zatvoren i u kolu je uspostavljeno stacionarno stanje. U trenutku $t = 0$, prekidač se otvara. Odrediti izraz za napon kondenzatora $u_c(t)$ i intenzitet struje $i_c(t)$ nakon otvaranja prekidača i nacrtati odgovarajuće vremenske dijagrame. Odrediti minimalnu i maksimalnu vrednost energije električnog polja kondenzatora u toku prelaznog procesa. (7 poena)

4. Dva prijemnika vezana su paralelno i priključena na naizmenični napon efektivne vrednosti $U = 200 \text{ V}$. Kompleksna impedansa prvog prijemnika iznosi $\bar{Z}_1 = 10 - j10 \Omega$. Drugi prijemnik je pretežno induktivan, faktora snage $\cos \varphi_2 = 0.5$ i prividne snage $S_2 = 4 \text{ kVA}$.

- a) Odrediti aktivnu i reaktivnu snagu drugog prijemnika. (1 poen)
 b) Odrediti efektivne vrednosti struja I_1 i I_2 u prijemnicima. (2 poena)
 c) Odrediti ukupnu aktivnu, ukupnu reaktivnu i ukupnu kompleksnu prividnu snagu celokupnog potrošača. (3 poena)

5. Na Slici 4 je prikazano kolo naizmenične struje koje se napaja naponom trenutne vrednosti: $u(t) = 20 \sin(\omega t - \pi/2) \text{ V}$, gde je $\omega = 200 \text{ rad/s}$. Poznate su sledeće vrednosti elemenata u kolu: $R = 10 \Omega$, $C = 0.5 \text{ mF}$.

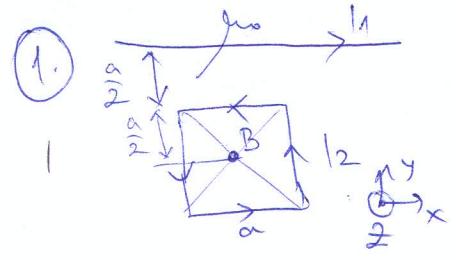
- a) Odrediti kompleksne izraze za označene struje; (3 p.)
 b) Predstaviti na fazorskom dijagramu napon generatora i struje u granama; (1 p.)
 c) Odrediti aktivnu, reaktivnu i prividnu snagu celokupnog potrošača; (2 p.)
 d) Odrediti trenutnu vrednost struje generatora i otpornika. (3 p.)

Slika 4

6. Na sistem trofaznog napona $3 \times 3 \text{ kV}$ priključen je trofazni potrošač povezan u zvezdu. Impedansa svake faze potrošača iznosi $\bar{Z}_f = 300 + j400 \Omega$. Odrediti: efektivnu vrednost linijske struje, aktivnu, reaktivnu i prividnu snagu potrošača. (5 poena)

GRUPA 4

$$\vec{B}_B = \vec{B}_1 + 4\vec{B}_2$$

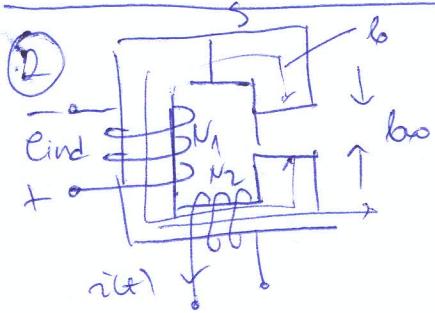
$$\vec{B}_1 = \frac{\mu_0 I_1}{2\pi(\frac{a}{2} + \frac{a}{2})} (-\vec{k}) = \frac{-\mu_0 I_1}{2\pi a} \vec{k}$$

$$\vec{B}_2 = \frac{\mu_0 I_2}{4\pi \frac{a}{2}} (\cos 45^\circ + \cos 45^\circ) \vec{k}$$

$$= \frac{\mu_0 I_2}{2\pi a} \sqrt{2} \frac{\sqrt{2}}{2} \vec{k} = \frac{\mu_0 I_2 \sqrt{2}}{2\pi a} \vec{k}$$

(5P)

$$\vec{B}_B = -\frac{\mu_0 I_1}{2\pi a} \vec{k} + 4 \cdot \frac{\mu_0 I_2 \sqrt{2}}{2\pi a} \vec{k} = \boxed{\frac{\mu_0}{2\pi a} (-I_1 + 4I_2 \sqrt{2}) \vec{k}}$$

a) $\oint \vec{H} dt + \vec{d}l = \Sigma I$

$$H_1(t) b + H_0(t) b_0 = N_1 i(t)$$

$$\frac{B(t) b}{\mu} + \frac{B(t) b_0}{\mu_0} = N_1 i(t)$$

$$\frac{\phi(t) b}{\mu S} + \frac{\phi(t) b_0}{\mu_0 S} = N_1 i(t)$$

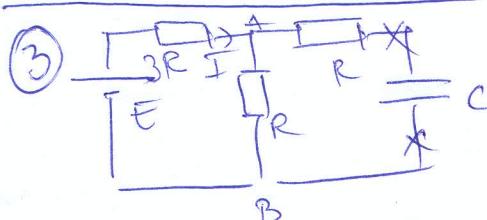
$$\phi(t) = \boxed{\frac{S N_1 i(t)}{b/\mu + b_0/\mu_0}}$$

a) 3P
b) 2P
c) 3p

b) $L_2 = \frac{N_2 \phi(t)}{2\pi l} \Rightarrow \boxed{L_2 = \frac{N_2^2 S}{b/\mu + b_0/\mu_0}}$

c) $e_{ind} = -N_1 \frac{d\phi(t)}{dt} = -N_1 N_2 \frac{S}{b_0/\mu + b/\mu_0} \frac{di(t)}{dt} = -\frac{N_1 N_2 S}{b/\mu + b_0/\mu_0} \omega l \sin(\omega t)$

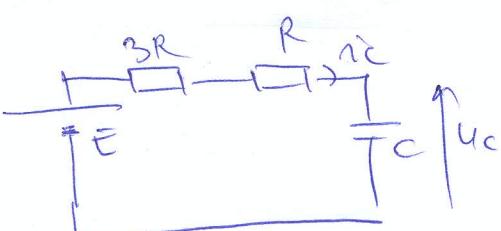
$$e_{ind} = \boxed{\frac{N_1 N_2 S \sin \omega t}{b/\mu + b_0/\mu_0} \sin \omega t}$$

DATA MOHAMED CTMHE N=3

$$I = \frac{E}{3R+R} = \frac{E}{4R}$$

$$U_{Co} = U_{AB} = RI = \frac{E}{4}$$

n perazim n pohtce N=0

$$E - 4Ri(t) - U_C(t) = 0$$

$$2i(t) = C \frac{dU_C}{dt}$$

$$E - 4RC \frac{dU_C(t)}{dt} - U_C(t) = 0$$

$$\frac{duc(t)}{dt} + \frac{uc(t)}{4RC} = \frac{E}{4RC}$$

$$\tau = 4RC$$

$$R = \frac{E}{4RC}$$

$$uc(t) = Ae^{-t/\tau} + B$$

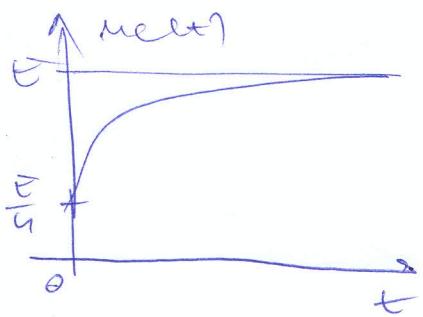
$$B = KT = E$$

$$A + B = U_{Co} \Rightarrow A = U_{Co} - B = -\frac{3E}{4}$$

$$uc(t) = -\frac{3E}{4}e^{-t/\tau} + E = E(1 - \frac{3}{4}e^{-t/\tau})$$

$$ic(t) = C \frac{duc}{dt} = CE \left(-\frac{3}{4} \cdot \frac{1}{\tau} e^{-t/\tau} \right) = -CE \frac{3}{4} \cdot \frac{1}{4RC} e^{-t/\tau}$$

$$ic(t) = \frac{3E}{16R} e^{-t/\tau}$$

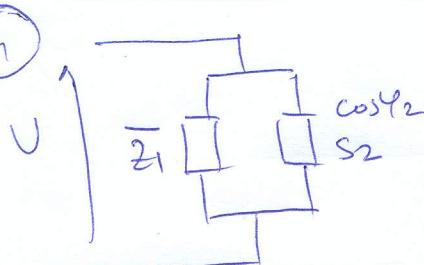

$$w_c(t) = \frac{1}{2} C u_c^2(t)$$

$$w_{cmn}(t) = \frac{1}{2} C u_{cmn}^2(t) \rightarrow \frac{1}{2} C \frac{E^2}{16} = \boxed{\frac{CE^2}{32}}$$

$$w_{cmx}(t) = \frac{1}{2} C u_{cmx}^2(t) = \boxed{\frac{1}{2} C \cdot E^2}$$

7P

$$a) \sin \varphi_2 = \sqrt{1 - \cos^2 \varphi_2} = \frac{\sqrt{3}}{2}, S_2 = 4 \text{ kVA}$$

$$\Phi_2 = S_2 \cos \varphi_2 = 4 \text{ kVA} \cdot 0,5 = \boxed{2 \text{ kW}}$$

$$\alpha_2 = S_2 \sin \varphi_2 = 4 \text{ kV} \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = \boxed{2\sqrt{3} \text{ kVAR}} \\ = \boxed{3,46 \text{ kVAR}}$$

$$b) I_1 = \frac{U}{2_1} = \frac{200}{10\sqrt{2}} = \frac{20\sqrt{2}}{2} = \boxed{10\sqrt{2} \text{ A}}$$

$$2_1 = 10\sqrt{2}$$

$$I_2 = \frac{S_2}{U} = \frac{4000}{200} = \frac{200}{10} = \boxed{20 \text{ A}}$$

- a) 1P
b) 2P
c) 3P

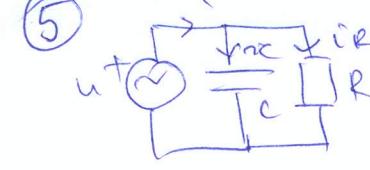
$$c) P_1 = R_1 I_1^2 = 10 \cdot (10\sqrt{2})^2 = 10 \cdot 200 = 2000 \text{ W} = 2 \text{ kW}$$

$$P = P_1 + P_2 = 2 + 2 = \boxed{4 \text{ kW}}$$

$$\alpha_1 = X_1 I_1^2 = -10 \cdot (10\sqrt{2})^2 = -10 \cdot 200 = -2000 \text{ VAr} = -2 \text{ kVAr}$$

$$\alpha = \alpha_1 + \alpha_2 = 2\sqrt{3} + 2 = 2(\sqrt{3} + 1) = \boxed{4,46 \text{ kVAr}}$$

$$\bar{S} = P + jQ = (4 + j4,46) \text{ kVA}$$

$$\bar{U} = \frac{20}{\sqrt{2}} e^{-j\omega t_2} = -j10\sqrt{2} V$$

$$\bar{Z}_C = -j \frac{1}{\omega C} = -j \frac{1}{200 \cdot 0.015 \cdot 10^{-3}} = -j10\Omega$$

$$\bar{Z}_R = R = 10\Omega$$

$$I_C = \frac{\bar{U}}{Z_C} = \frac{-j10\sqrt{2}}{-j10} = \boxed{\sqrt{2} A} \quad b)$$

$$I_R = \frac{\bar{U}}{Z_R} = \frac{-j10\sqrt{2}}{10} = \boxed{-j\sqrt{2} A}$$

$$\boxed{I = I_R + I_C = \sqrt{2}(1-j) A}$$

c) $\bar{S} = \bar{U} \bar{I}^* = -j10\sqrt{2}\sqrt{2}(1+j)$

$$= 20(-j-j^2) = (1-j)20 VA$$

$$P = 20 W$$

$$\alpha = -20^\circ$$

$$S = 20\sqrt{2} VA$$

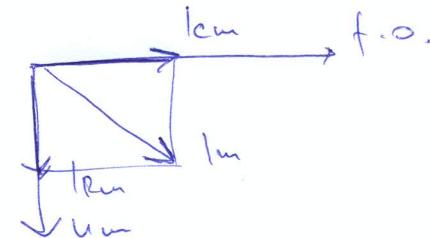
d) $I_R = \sqrt{2} \Rightarrow I_{\text{sum}} = \sqrt{2} \cdot \sqrt{2} = 2 A \quad \varphi_R = -90^\circ$

$$i_R(t) = 2 \sin(\omega t - 90^\circ) A$$

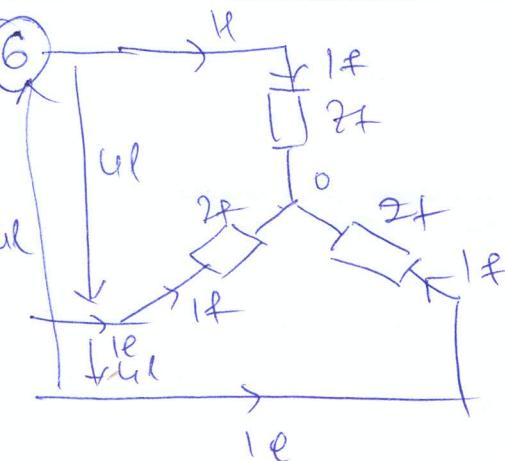
$$I_\Phi = \sqrt{2} \cdot \sqrt{2} = 2 A \Rightarrow I_{\text{sum}} = 2\sqrt{2} A$$

$$\varphi = \arctg \frac{-\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = \arctg(-1) = -90^\circ$$

$$i_C(t) = 2\sqrt{2} \sin(\omega t - 90^\circ) A$$

- a) 3p
- b) 1p
- c) 2p
- d) 3p

$$U_L = 3 kV$$

$$\lambda \Rightarrow U_F = \frac{U_L}{\sqrt{3}} = \frac{3 kV}{\sqrt{3}} = \sqrt{3} kV$$

$$Z = \sqrt{300^2 + 400^2} = 500 \Omega$$

$$I_F = \frac{U_F}{Z} = \frac{\sqrt{3} \cdot 1000 V}{500 \Omega} = 2\sqrt{3} A$$

$$I_L = I_F = 2\sqrt{3} A$$

$$P = 3 U_F I_F \cos \varphi = 3 \cdot \sqrt{3} \cdot 10^3 \cdot 2\sqrt{3} \cdot 0,6$$

$$P = 3 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 0,6 \cdot 10^3 = 9 \cdot 1200 \approx 10,8 kW$$

$$\alpha = 3 U_F I_F \sin \varphi = 3 \sqrt{3} \cdot 2\sqrt{3} \cdot 0,8 K$$

$$= 14,4 kW$$

$$S = 3 U_F I_F = 3 \cdot \sqrt{3} \cdot 2\sqrt{3} = \boxed{18 kVA}$$

$$\cos \varphi = \frac{R}{Z} = 0,6$$

$$\sin \varphi = \frac{X}{Z} = 0,8$$

Sp